

В. М. Перунін

здобувач

Науково-дослідного інституту публічного права

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ УПРАВЛІНЬ БЮРО ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ ЩОДО ЗАПОБІГАННЯ ПРАВОПОРУШЕННЯМ У СФЕРІ ФУНКЦІОНУВАННЯ ЕКОНОМІКИ

В науковій статті доведено, що «критерії» оцінювання є обов'язковими складовими будь-якої адміністративно-управлінської діяльності й представляють з себе інструменти та засоби виведення (отримання) обґрунтованих висновків, щодо наявної ситуації або досягнень, які потрібні для прийняття подальших зважених управлінських рішень. Основною властивістю «критеріїв» виступає їх зв'язок із заявленою метою діяльності, чи завданням, а також релевантність актуальним потребам та умовам. «Критерії» можуть закріплюватись в нормативно-правових актах будь-якого ступеню юридичної сили. Втім, найбільш придатними для визначення «критеріїв» є акти планування: концептуальні, стратегічні, короткострокові або поточні. «Критерії» існують в таких формах: «індикатор», «стандарт», «еталон», «норма», «вимога», «правило», тощо. Наголошено, що під «критеріями» оцінки діяльності територіальних управлінь Бюро економічної безпеки України пропонується розуміти – комплексну багаторівневу систему якісних або кількісних конкретизованих показників досягнення бажаного результату або класифікації, яка відповідає та не протирічить «критеріям» оцінювання ефективності діяльності БЕБ, формується з урахуванням актуальних існуючих умов і завдань територіальних управлінь Бюро та забезпечує можливість виведення обґрунтованих висновків, щодо успішності діяльності ТУ БЕБ і прийняття на їх основі управлінських рішень.

Наголошено, що «критерії» оцінювання діяльності Бюро економічної безпеки наразі існують в вигляді засобу класифікації ознак діяльності Бюро економічної безпеки, що закріплений Кабінетом Міністрів України в постанові «Про затвердження Порядку проведення незалежної оцінки (аудиту) ефективності діяльності Бюро економічної безпеки». Натомість «критерії» оцінювання діяльності територіальних управлінь Бюро економічної безпеки формуються на рівні самих територіальних управлінь і закріплюються в їх поточних квартальних Планах.

Ключові слова: економічна безпека, сфера функціонування економіки, запобігання правопорушенням, ризики і загрози економічній безпеці, Бюро економічної безпеки України, територіальні управління, критерії оцінювання.

Постановка проблеми. Запобігання правопорушенням у сфері функціонування економіки вимагає від влади належним чином врегульованої і організованої діяльності, спрямованої проти широкого спектру правових деліктів різного ступеню суспільної небезпеки в сфері економіки. При цьому, сам факт практичної реалізації державою відповідних активних дій не викликає сумнівів. Адже в Україні створено цілу низку правоохоронних органів і суб'єктів забезпечення правопорядку, в тому числі тих, що зосереджені на сфері

економіки. Серед них, органом виконавчої влади, на який безпосередньо покладено «завдання щодо протидії правопорушенням, (які) посягають на функціонування економіки держави» [1, ст. 1], визначено – Бюро економічної безпеки України (БЕБ). В свою чергу, територіальні управління БЕБ є територіальними органами Бюро, які йому підпорядковані та забезпечують «реалізацію повноважень БЕБ на території відповідної адміністративно-територіальної одиниці» [2]. Отже, згідно до свого призначення і компетенції територі-

альні управління БЕБ мають здійснювати «запобігання правопорушенням у сфері функціонування економіки», що безперечно ними і реалізується.

Проте, сам факт наявності певних дій ще нічого не каже, ані про їх ефективність, ані про їх якість, рівень досягнутих результатів, або загальну успішність реалізації. Із цього витікає питання: як зрозуміти чи є означена діяльність справді успішною з точки зору задоволення потреб суспільства і держави щодо «запобігання правопорушенням у сфері функціонування економіки»?

Зазначене питання передусім стосується точності й методології оцінювання. І воно ненове, адже необхідність його вирішення так, чи інакше, постає при розгляді досягнень кожного державно-владного органу. Більше того, із такою самою потребою стикаються й інші суб'єкти, незалежно від підпорядкування, форми власності, чи сфери діяльності. Таким чином, вирішення проблеми адекватного оцінювання досягнутих результатів представляє з себе одну з важливих складових управління взагалі.

Зважаючи на те, що Бюро економічної безпеки України є порівняно молодого державною структурою, становлення якої прийшлося на складний період повномасштабного воєнного російського вторгнення, стандартний прийом оцінювання діяльності, який передбачає порівняння досягнень із попереднім звітним періодом, застосовувати до територіальних управлінь БЕБ буде не зовсім коректно. Адже незважаючи на те, що певна статистика результатів діяльності вже напрацьована, представлені дані мають свою специфіку.

Аналіз останніх досліджень. Вирішенню проблематики формування «критеріїв» оцінювання діяльності різних державних органів присвячували свої роботи не лише правники-адміністративісти, але й вчені з інших галузей знань (економісти, дослідники в сфері управління тощо), а також практики, посадовці, політики й закордонні консультанти, в тому числі з міжнародних організацій, які надають свою допомогу Україні на її шляху до вступу в ЄС.

В контексті наукової праці корисними були такі сучасні науково-інформаційні

матеріали як: *наукова стаття* – «Критерії оцінювання ефективності взаємодії правоохоронних органів з фінансовими установами щодо протидії легалізації злочинних доходів» (А. Стеблянка; 2020 рік) [3]; *дисертація* – «Адміністративно-правові засади оцінювання ефективності діяльності правоохоронних органів як суб'єктів забезпечення фінансово-економічної безпеки України» (Н. Андрійченко; 2020 рік) [4]; *офіційний документ планування* – «Стратегія інституційного розвитку Бюро економічної безпеки України до 2027 року» (Бюро економічної безпеки України; 2024 рік) [5] тощо.

Не дивлячись на важливість проблематики визначення «критеріїв» оцінювання діяльності територіальних управлінь БЕБ щодо «запобігання правопорушенням у сфері функціонування економіки» системні та поглиблені дослідження в цьому напрямку фактично не проводились. Причиною такого стану справ є порівняно молодий вік самого Бюро економічної безпеки України та відсутність укомплектованої структури його територіальних управлінь.

Втім, значення окресленої проблеми наразі більш широке, ніж діяльність виключно самого БЕБ. Так, одним із завдань у сфері фінансової безпеки держави, визначених «Стратегією економічної безпеки України на період до 2025 року», є: «розбудова ефективної моделі боротьби зі злочинами в економічній сфері шляхом забезпечення діяльності Бюро економічної безпеки України» [6]. Цілком зрозуміло, що належне забезпечення діяльності БЕБ навряд чи досягне високої ефективності без чіткого визначення «критеріїв» успішності її здійснення. Адже просто незрозумілим буде, що саме необхідно забезпечувати. В той же час, й саме БЕБ у «Стратегії інституційного розвитку Бюро економічної безпеки України до 2027 року» наголошує на необхідності розроблення окремих «критеріїв» оцінки.

Мета наукової статті полягає в виявленні особливостей «критеріїв» оцінювання діяльності територіальних управлінь Бюро економічної безпеки України щодо «запобігання правопорушенням у сфері функціонування економіки».

Завдання опрацювання проблемної ситуації вимагають: визначити сутність та особливості поняття «критерій»; охарактеризувати сучасний стан «критеріїв» оцінювання діяльності ТУ БЕБ щодо «запобігання правопорушенням у сфері функціонування економіки»; на основі зроблених висновків запропонувати удосконалення «критеріїв» оцінювання діяльності територіальних управлінь БЕБ на даному етапі розвитку Бюро.

Виклад основного матеріалу. Про початок БЕБ робіт над виробленням зазначеної Стратегії наприкінці липня 2022-го року повідомив Кабінет Міністрів України. КМУ зазначає, що в ході підготовки акта були проведені стратегічні сесії із співробітниками структурних підрозділів БЕБ, залучено до взаємодії Секторальну робочу групу (яка діяла з метою забезпечення системного підходу до реалізації реформи в секторі економічної безпеки України ще із червня 2022 року), під час напрацювань було заплановано створення відповідної «дорожньої мапи», здійснювалися обговорення ініціатив з міжнародними партнерами для активного залучення донорської підтримки та ефективного планування фінансування. Виконання напрацьованих документів мало постійно моніторитися та корегуватися, з огляду на нові ризики й зміни зовнішніх обставин та глобальні тренди. На думку фахівців Бюро, за сприяння міжнародних партнерів, БЕБ здатне запровадити системний підхід у превенції та боротьбі з економічними правопорушеннями. А робота над виробленням Стратегії є першою складовою вибудовування співпраці з міжнародними партнерами на засадах стабільності, відповідальності, прогнозованості та ефективності [7].

Серед стратегічних ініціатив інституційного розвитку БЕБ закріплена й така ціль функціонального забезпечення діяльності БЕБ як: «розроблення комплексу *критеріїв* та кваліфікаційних вимог до аналітиків і детективів на основі найкращих європейських та світових практик. ... (Крім того), механізмом реалізації Стратегії ... також передбачено розроблення *критеріїв* оцінювання ефективності діяльності та контролю відповідно до визначених законодавством напрямів і внутрішніх інди-

каторів. План (відповідних) дій затверджено наказом БЕБ на трирічний період до 2027 року» [5].

Наведені відомості підкреслюють, що успішність діяльності БЕБ є не лише питанням одного державного органу, але безпосередньо пов'язана із більш масштабними категоріями та планами, такими як: Стратегія економічної безпеки України; або міжнародні відносини (адже сприяння забезпеченню інвестиційної привабливості для міжнародних інвесторів є одним з пріоритетів БЕБ [5]). В сукупності з тим, що формування «критеріїв» оцінювання діяльності ТУ БЕБ все ще знаходиться на етапі розвитку, наведена особливість додає актуальності обраній нами темі дослідження.

Варто звернути увагу, що наразі Звіти про діяльність БЕБ, видані відповідно до статті 35 Закону України «Про Бюро економічної безпеки України», із даними за 2022-й [8], 2023-й [9] та 2024-й [10] роки, демонструють показники діяльності БЕБ в цілому, а не відомості в розрізі щодо окремих територіальних управлінь.

На сьогоднішній день Наказ БЕБ, від 21.01.2022 року № 14, існує в редакції наказу № 119, виданого Бюро економічної безпеки України від 20.04.2023 року. Втім, не зважаючи на внесені зміни, чинне «Положення про територіальні управління Бюро економічної безпеки України», як і на момент свого видання не містить також слів: «критерій», «еталон», «стандарт», «індикатор» або «показник». Слово «результат» зустрічається в означеному акті двічі. В них ідеться про інформування суспільства та звітування Директору БЕБ. Отже, чітко закріплених «критеріїв» оцінки діяльності територіальних управлінь БЕБ у Положенні нема, а будувати розмірковування про відповідні «критерії» наразі можна виключно виходячи із змісту пункту 3 цього акту, в якому закріплено завдання ТУ БЕБ. Втім, для пошуку відповідних «критеріїв» оцінки варто розглянути й інші нормативно-правові акти більшої юридичної сили. Так, у «Положенні про Бюро економічної безпеки України», затвердженому постановою Кабінету Міністрів України від 06.10.2021 року № 1068 (із змінами), слово «критерій» не

використовується жодного разу. Проте, в чинному Законі України «Про Бюро економічної безпеки України» слово «критерій» у різних відмінках зустрічається аж 22 рази.

Зокрема про «критерії» ідеться в статті 12 Закону Про БЕБ – «Застосування ризик-орієнтованого підходу». Частина 2 цієї статті стверджує: «*критерії* ризику, що використовуються при застосуванні ризик-орієнтованого підходу, поділяються на *критерії*, пов'язані з правопорушником, характером та видом протиправної дії, галузевими особливостями системних кримінальних явищ, фінансовими втратами держави від оптимізації сплати податків тощо. *Критерії* ризиків визначаються Бюро економічної безпеки України самостійно» [1].

Наведена цитата цікава одразу із двох причин. По-перше, вона переконливо доводить, що згадування «критеріїв» ще не свідчить про те, що ці «критерії» слугують саме для оцінки роботи БЕБ, або його територіальних управлінь. А по-друге, в даному випадку зазначені «критерії» взагалі не призначені для оцінювання як такого. Натомість вони фактично представляють собою певну класифікацію, необхідну для організування подальшої роботи БЕБ. Доречі, запропонована класифікація не є вичерпною, що забезпечує БЕБ можливості її самостійного творчого використання в власній практиці.

Наступне згадування «критеріїв» міститься в статті 15 Закону Про БЕБ – «Порядок призначення та звільнення Директора Бюро економічної безпеки України». В зазначеній статті здебільшого ідеться про «критерії» доброчесності та професійної компетентності, які використовуються при доборі на посаду Директора Бюро. Такий саме контекст застосування слова «критерій» характерний і для статті 19 Закону Про БЕБ – «Працівники Бюро економічної безпеки України».

Найбільш цікавим для нашого дослідження є закріплення «критеріїв» статтею 35 Закону Про БЕБ – «Контроль за діяльністю Бюро економічної безпеки України та його підзвітність». В частині шостій зазначеної статті зокрема стверджується, що: «Комісія з проведення оці-

нювання затверджує та оприлюднює *критерії* та методику проведення оцінювання ефективності діяльності Бюро економічної безпеки України виходячи із завдань, покладених на Бюро відповідно до цього Закону, у тому числі *критерії* визнання неналежним виконання обов'язків Директором Бюро економічної безпеки України та *критерії* неефективності діяльності Бюро економічної безпеки України» [1]. Отже, як і у попередньому випадку, «критерії» згадуються законодавцем не як конкретний «інструмент» оцінювання, а як «засіб» класифікування.

Ще одним цікавим спостереженням є те, що законодавець пропонує використовувати для оцінки діяльності БЕБ не «критерії» ефективності, тобто свідчення досягнень, а «критерії» неефективності роботи Бюро. Тим самим законодавець фактично підтверджує неможливість «запобігання» всіх «правопорушень у сфері функціонування економіки», або ж погоджується із тим фактом, що кількість таких правопорушень подекуди взагалі може втрачати прямий зв'язок із показниками діяльності БЕБ (внаслідок різноманітних об'єктивних причин, як то: недосконалість статистики, зміни законодавства, вплив воєнних дій на криміногенну ситуацію на певній території тощо).

Узагальнюючи все викладене, виникають підстави наголосити на таких вихідних положеннях дослідження.

По-перше, наявність заздалегідь чітко та методологічно якісно сформованих «критеріїв» оцінювання успішності діяльності й виконуваних завдань забезпечує не лише необхідну інформацію для прийняття подальших управлінських рішень, але й позитивно впливає на поточну діяльність, спонукаючи виконавця до належної активності.

По-друге, чинне національне законодавство щодо «запобігання правопорушенням у сфері функціонування економіки» формує й використовує «критерії» передусім як «засоби» класифікації, а не як «інструменти» оцінювання. З чого витікає висновок про те, що поняття «критерій» є багатозначним, а його зміст потребує розкриття і уточнення.

По-третє, визначення і застосування «критеріїв» оцінювання безпосередньо

залежить від мети певної діяльності та умов, за яких ця діяльність реалізується. Зважаючи на те, що й одне і інше може змінюватись відповідно до ситуації, виникає потенційна можливість збігу обставин, за яких «критерії» оцінювання може бути змінений, або навіть сформований вже після здійснення певних робіт. Втім, не дивлячись на очевидну логічну заплутаність такого підходу, означений варіант застосування «критеріїв» оцінювання ніяк не зменшує їх цінності для прийняття подальших управлінських рішень. Більше того, інколи він є необхідним для забезпечення адекватного управлінського реагування на зміну реальних оточуючих обставин.

По-четверте, «критерії» оцінювання діяльності територіальних управлінь Бюро економічної безпеки України щодо «запобігання правопорушенням у сфері функціонування економіки» мають ускладнення щодо реалізації обох, найбільш активно застосовуваних підходів оцінювання. В рамках методологічної моделі, яка передбачає встановлення жорсткої відповідності між існуючою метою та чітко вимірюваним «критерієм», як інструментом оцінки її досягнення, виявляється, що в чинному національному законодавстві перелік таких «критеріїв» для територіальних управлінь БЕБ відсутній. Крім того, законодавство залишає відкритими питання: хто, як та коли має такі «критерії» сформувати й в якому вигляді їх закріпити? Щодо іншої моделі – застосування «критеріїв» оцінки, заснованій на порівнянні динаміки показників діяльності, то для територіальних управлінь БЕБ вона на теперішній час з об'єктивних причин здебільшого ускладнена або недоступна.

Спираючись на зазначене, можна аргументовано стверджувати, що на сучасному етапі розвитку, коли активно продовжується становлення та розбудова Бюро економічної безпеки України, визначення «критеріїв» оцінювання діяльності територіальних управлінь БЕБ становить не лише наукову, але й практичну проблему, вирішення якої необхідне для успішного подальшого інституційно-функціонального удосконалення БЕБ.

В контексті виявлення «критеріїв» оцінки діяльності територіальних управ-

лінь Бюро економічної безпеки України все викладене доводить доцільність пошуку відповідних «критеріїв» у документах планування та звітування ТУ БЕБ. Для відповідного аналізу розглянемо документи ТУ БЕБ у Полтавській області, оскільки звітність саме цього територіального управління БЕБ наразі доступна за найбільш тривалий звітний період. Так, звітність ТУ БЕБ складається із поквартальних парних документів, а саме: Поточного плану роботи ТУ БЕБ на певний квартал; та Звіту про виконання Поточного плану роботи ТУ БЕБ за квартал [11].

Акцентуємо увагу на тому, що наявність одного або більше індикаторів виконання для кожного із завдань безперечно позитивно впливає на оцінювання виконання й структурування звітів. Варто також підкреслити, що більшість завдань мають кількісне вираження результатів (тобто конкретизованих показників), інколи навіть більше ніж в одній одиниці вимірювання. Наприклад, відповідно до завдання 1 було створено 23 аналітичних продукти на суму виявлених ризиків 420,7 млн грн.

Узагальнені результати діяльності ТУ БЕБ відображаються в звітах БЕБ, які демонструє роботу Бюро. Проте, більшість перелічених індикаторів та показників, на наш погляд, все ж самі по собі не є «критеріями» досягнення цілей БЕБ, адже вони свідчать про виконану роботу, але не відповідають на питання: чи була при цьому досягнута мета діяльності ТУ БЕБ або Бюро в цілому? Отже, перелічені показники потребують додаткового аналізу щодо їх динаміки, для того аби вони справді використовувались як «критерії». Відтак, перелічені вище показники лише умовно можна вважати «критеріями» оцінки динаміки результативності БЕБ.

Втім, в чинному законодавстві міститься й інший перелік «критеріїв» ефективності діяльності Бюро економічної безпеки України. Так, Постанова Кабінету Міністрів України від 16.12.2022 року № 1398 затверджує «Порядок проведення незалежної оцінки (аудиту) ефективності діяльності Бюро економічної безпеки». В названому документі зокрема закріплені такі групи «критеріїв» оціню-

вання: «1) забезпечення незалежності БЕБ та надання йому необхідних ресурсів; 2) діяльність БЕБ з виявлення зон ризиків у сфері економіки, здійснення оцінювання ризиків і загроз економічній безпеці держави, напрацювання способів їх мінімізації та усунення; 3) діяльність БЕБ у сфері забезпечення економічної безпеки держави шляхом запобігання, виявлення, припинення, розслідування кримінальних правопорушень, що посягають на функціонування економіки держави; 4) діяльність БЕБ із збирання та аналізу інформації про правопорушення, що впливають на економічну безпеку держави, визначення способів запобігання їх виникненню в майбутньому та діяльність із планування заходів у сфері протидії кримінальним правопорушенням, віднесені законом до підслідності БЕБ; 5) діяльність БЕБ з виявлення та розслідування правопорушень, пов'язаних з отриманням та використанням міжнародної технічної допомоги; 6) діяльність БЕБ із складення аналітичних висновків і рекомендацій для державних органів з метою підвищення ефективності прийняття ними управлінських рішень щодо регулювання відносин у сфері економіки; 7) управління та організаційна спроможність БЕБ» [12].

Кабінет Міністрів України стверджує, що названа Постанова видана відповідно до частини шостої статті 35 Закону України «Про Бюро економічної безпеки України». Втім, названа стаття відносить затвердження «критеріїв» та методики проведення оцінювання ефективності діяльності БЕБ до компетенції «Комісії з проведення зовнішнього незалежного оцінювання (аудиту) ефективності діяльності БЕБ». Пояснити таку нестиковку можна тим, що наведений вище перелік «критеріїв» насправді, представляє з себе класифікацію, яка не містить чітко визначених кількісних, чи якісних показників, а лише визначає групи факторів, які мають бути оцінені.

Узагальнення викладеного свідчить про те, що «критерій» оцінювання є невід'ємною складовою, необхідною для виконання управлінської діяльності. При цьому, хоча призначення категорії «критерій» інтуїтивно зрозуміле, але практика унорму-

вання та застосування «критеріїв» наразі все ще недостатньо опрацьована, як на рівні законодавства, так і в сфері науково-теоретичного пізнання й обґрунтування.

Висновки. Результати дослідження особливостей «критеріїв» оцінювання діяльності територіальних управлінь Бюро економічної безпеки України, щодо «запобігання правопорушенням у сфері функціонування економіки», переконливо свідчать про таке.

Доведено, що «критерії» оцінювання є обов'язковими складовими будь-якої адміністративно-управлінської діяльності й представляють з себе інструменти та засоби виведення (отримання) обґрунтованих висновків, щодо наявної ситуації або досягнень, які потрібні для прийняття подальших зважених управлінських рішень. Основною властивістю «критеріїв» виступає їх зв'язок із заявленою метою діяльності, чи завданням, а також релевантність актуальним потребам та умовам. «Критерії» можуть закріплюватись в нормативно-правових актах будь-якого ступеню юридичної сили. Втім, найбільш придатними для визначення «критеріїв» є акти планування: концептуальні, стратегічні, короткострокові або поточні. «Критерії» існують в таких формах: «індикатор», «стандарт», «еталон», «норма», «вимога», «правило», тощо.

Під «критеріями» оцінки діяльності територіальних управлінь Бюро економічної безпеки України пропонується розуміти – комплексну багаторівневу систему якісних або кількісних конкретизованих показників досягнення бажаного результату або класифікації, яка відповідає та не протирічить «критеріям» оцінювання ефективності діяльності БЕБ, формується з урахуванням актуальних існуючих умов і завдань територіальних управлінь Бюро та забезпечує можливість виведення обґрунтованих висновків, щодо успішності діяльності ТУ БЕБ і прийняття на їх основі управлінських рішень.

З'ясовано, що «критерії» оцінювання діяльності ТУ БЕБ неідентичні «критеріям» оцінювання діяльності Бюро економічної безпеки України в цілому. Існування цієї різниці підкреслюється наявністю різ-

них процедур оцінювання для БЕБ та для територіальних управлінь Бюро. Крім того, «критерії» оцінювання діяльності БЕБ наразі існують в вигляді засобу класифікації ознак діяльності БЕБ, що закріплений Кабінетом Міністрів України в постанові «Про затвердження Порядку проведення незалежної оцінки (аудиту) ефективності діяльності Бюро економічної безпеки». Натомість «критерії» оцінювання діяльності ТУ БЕБ формуються на рівні самих територіальних управлінь і закріплюються в їх поточних квартальних Планах.

Список використаної літератури:

1. Про Бюро економічної безпеки України : Закон України від 28.01.2021 р. № 1150-IX (із змінами). Відомості Верховної Ради (ВВР), 2021, № 23, ст. 197. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1150-20#Text>
2. Про затвердження Положення про територіальні управління Бюро економічної безпеки України : Наказ Бюро економічної безпеки України від 21.01.2022 р. № 14 (із змінами). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0133-22/ed20230731#Text>
3. Стеблянка А.В. Критерії оцінювання ефективності взаємодії правоохоронних органів з фінансовими установами щодо протидії легалізації злочинних доходів. *Правові горизонти*. 2020. Вип. 21 (34). С. 76-81.
4. Андрійченко Н.С. Адміністративно-правові засади оцінювання ефективності діяльності правоохоронних органів як суб'єктів забезпечення фінансово-економічної безпеки України: дис. ... д-ра філос., 081 «Право». Суми, 2020. 234 с.
5. Про затвердження Стратегії інституційного розвитку Бюро економічної безпеки України до 2027 року : Наказ Бюро економічної безпеки України від 01.01.2024 р. № 1. URL: <https://esbu.gov.ua/npas/prozatverdzhennia-stratehii-institutsiinohorozvytku-biuro-ekonomichnoi-bezpeky-ukrainy-do-2027-roku>
6. Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 11 серпня 2021 року «Про Стратегію економічної безпеки України на період до 2025 року» : Указ Президента України від 11.08.2021 р. № 347/2021. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/347/2021#n2>
7. БЕБ формує Стратегію інституційного розвитку на 2022-2027 роки. URL: <https://www.kmu.gov.ua/news/beb-formuie-stratehiiu-institutsiinohorozvytku-na-2022-2027-roky>
8. Про діяльність Бюро економічної безпеки України за 2022 рік : Звіт БЕБ (відповідно до статті 35 Закону України «Про Бюро економічної безпеки України»). 54 с.
9. Про діяльність Бюро економічної безпеки України за 2023 рік : Звіт БЕБ (відповідно до статті 35 Закону України «Про Бюро економічної безпеки України»). 52 с.
10. Про діяльність Бюро економічної безпеки України за 2024 рік : Звіт БЕБ (відповідно до статті 35 Закону України «Про Бюро економічної безпеки України»). 72 с.
11. Звіт про виконання Поточного плану роботи Територіального управління БЕБ у Полтавській області за IV квартал 2024 року. URL: <https://esbu.gov.ua/storage/app/sites/32/2025/Plany-tazvity-potochni/zvit-potochnyi-TU-Poltava-4-kv-2024.pdf>
12. Про затвердження Порядку проведення незалежної оцінки (аудиту) ефективності діяльності Бюро економічної безпеки : Постанова Кабінету Міністрів України від 16.12.2022 р. № 1398. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1398-2022-p#top>

Perunin V. M. Criteria for evaluating the activities of territorial departments of the Bureau of Economic Security of Ukraine in relation to preventing offenses in the sphere of functioning of the economy

Scientific articles prove that the "criteria" of evaluation are mandatory components of any administrative and managerial activity and represent tools and means of deriving (obtaining) substantiated conclusions regarding the current situation or achievements, which are necessary for making further considered managerial decisions. The main property of the "criteria" is their connection with the stated purpose of the activity or task, as well as relevance to current needs and conditions. The "criteria" can be fixed in regulatory legal acts of any degree of legal force. However, the most suitable for determining the "criteria" are planning acts: conceptual, strategic, short-term or current. The "criteria" exist in the following forms: "indicator", "standard", "benchmark", "norm", "requirement", "rule", etc. It is emphasized that the "criteria" for assessing the activities of territorial departments of

the Bureau of Economic Security of Ukraine are proposed to be understood as a complex multi-level system of qualitative or quantitative specified indicators of achieving the desired result or classification, which corresponds to and does not contradict the "criteria" for assessing the effectiveness of the BEB activities, is formed taking into account the current existing conditions and tasks of the territorial departments of the Bureau and provides the opportunity to draw substantiated conclusions regarding the success of the activities of the BEB and make management decisions based on them.

It is emphasized that the "criteria" for assessing the activities of the Bureau of Economic Security currently exist as a means of classifying the characteristics of the activities of the Bureau of Economic Security, which is enshrined by the Cabinet of Ministers of Ukraine in the resolution "On Approval of the Procedure for Conducting an Independent Assessment (Audit) of the Effectiveness of the Activities of the Bureau of Economic Security". Instead, the "criteria" for assessing the activities of territorial departments of the Bureau of Economic Security are formed at the level of the territorial departments themselves and are enshrined in their current quarterly Plans.

Key words: *economic security, sphere of economic functioning, prevention of offenses, risks and threats to economic security, Bureau of Economic Security of Ukraine, territorial administrations, evaluation criteria.*